

və ya

- **Ketokonazol (ketoconazole)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər gündə 1-2 dəfə

və ya

- **Klotrimazol (clotrimazole)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Terbinafin (terbinafine)** sprej, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Terbinafin** məhlul, 24 saat ərzində, hər iki ayağa, bir dəfə

və ya

- **Mikonazol (miconazole)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər gündə 2 dəfə

və ya

- **Naftifin (naftifine)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Oksikonazol (oxiconazole)** krem, gündə 1-2 dəfə, 4 həftə

və ya

- **Sertakonazol (sertaconazole)**, krem 2%, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Siklopiroks (ciclopirox)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Undesilen turşusu (undecylenic acid) + sink undesilenat (zinc undecylenate)** məlhəm klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Ekonazol (econazole)** krem, klinik təzahürlər aradan qalxana qədər, gündə 2 dəfə

və ya

- **Bifonazol (bifonazole)** krem, gündə 1-2 dəfə, 5 həftə.

2. Ayaqlarda mikoza ocaqlarında əhəmiyyəti dərəcədə hiperkeratoz zamanı epiderminin buynuz təbəqəsi əvvəlcə aşağıdakı üsullardan istifadə etməklə ayrılır:

- **Bifonazol** gündə bir dəfə, 3-4 gün ərzində .

3. Terapiyanın birinci mərhələsində kəskin iltihabi prosesslərdə losyonlardan istifadə olunur:

- **İxtyol (Ichthyol)** məhlul 5-10%, gündə 2-3 dəfə, 1-2 gün ərzində

və ya

- **Brilliant yaşıl** sulu məhlul 1%, gündə 1-2 dəfə, 1-2 gün ərzində
və ya

- **Fukorsin** məhlul, gündə 1-2 dəfə, 2-3 gün ərzində.

Sonra antifungal və qlükokortikosteroid dərmanları olan pastalar və məlhəmlərin tətbiqi:

- **Mikonazol (miconazole) + Mazipredon (mazipredone)** gündə 2 dəfə, 7-10 gün ərzində

və ya

- **İzokonazol nitrat + Diflukortolon valerat** gündə 2 dəfə, 7-10 gün ərzində

və ya

- **Klotrimazol + Betametazon** krem, gündə 2 dəfə, 7-10 gün ərzində.

4. Sulluqlar olanda (kəskin mərhələdə) və ikincil infeksiya əlavə edildikdə, iltihab əleyhinə məhlullar "losyon" və birləşmiş antibakterial preparatlar kimi təyin edilir.

- **İxtyol** 5-10% məhlul, gündə 2-3 dəfə, 2-3 gün ərzində

və ya

- **Natamisin + Neomisin + Hidrokortizon** krem, gündə 2 dəfə, 3-5 gün ərzində

və ya

- **Betametazon dipropionat + Gentamisin sulfat + Klotrimazol** məlhəm, gündə 2 dəfə, 3-5 gün ərzində.

Sistemli müalicə

1. Xarici terapiya səmərəsiz olduqda sistemli antimikotik preparatlar təyin edilir:

- **İtrakonazol** 7 gün ərzində, yeməkdən sonra, gündə 200 mq, sonra 1-2 həftə ərzində yeməkdən sonra, gündə 100 mq

və ya

- **Terbinafin (terbinafine)** 3-4 həftə ərzində, yeməkdən sonra, gündə 250 mq, daxilə

və ya

- **Flukonazol (fluconazole)** 150 mq, daxilə, yeməkdən sonra, həftədə bir dəfə, ən azı 3-4 həftə.

2. Kəskin iltihablı proseslərdə (suluqlar, qabarcıqların olması) və kəskin qaşınma halında antihistaminlər istifadə olunur:

- **Xloropiramin hidroxlorid** 0,025 q, gündə 2-3 dəfə, daxilə, 10-15 gün ərzində

və ya

- **Klemastin (clemastine)** 0,001 q, gündə 2 dəfə, daxilə, 10-15 gün ərzində

və ya

- **Mebhidrolin (mebhydrolin)** 0,1 q, gündə 2-3 dəfə, 10-15 gün ərzində.

Ayaqların və əllərin onikomikozunun müalicəsi

Xarici müalicə

Tək dırnaq lövhələri boşqabın 1/3-1/2-nin distal və ya yan kənarlarından zədələnirsə, yalnız xarici antifungal dərmanlar və dırnaqların təmizlənməsi (keratolitik maddələr və ya skaler istifadə edərək) istifadə edilə bilər.

Keratolik maddələr:

- **Bifonazol** məlhəm, gündə 1 dəfə dırnaqların yoluxmuş sahələri tamamilə təmizlənə qədər.

Dırnaqların göbələkdən təsirlənmiş sahələrini çıxardıqdan sonra təmizlənmiş dırnaq yatağına aşağıdakı dərmanlardan birini tətbiq edin:

- **Ketokonazol (ketoconazole)** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Klotrimazol** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Naftifin(naftifine)** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Oksikonazol (oxiconazole)** krem, gündə 1 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Terbinafin** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Siklopiroks** krem, gündə 2 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Bifonazol** 1% krem, gündə 1 dəfə, sağlam dırnaqlar uzanana qədər

və ya

- **Amorolfın** 5% dırnaq boyası, həftədə 1-2 dəfə;

- **Siklopiroksolamin** 8% dırnaq boyası, 1 ay ərzində hər gün, ikinci ay həftədə 2 dəfə, üçüncü ayda həftədə 1 dəfə və sağlam dırnaqlar uzanana qədər (lakin 6 aydan az olmayaraq).

Sistemli müalicə

Dirnaqların ümumi zədələnməsi halında sistemli antimikotik preparatlar təyin edilir:

- **İtrakonazol** 200 mq, daxilə, gündə 2 dəfə, yeməkdən sonra ,7 gün

təkrar kurs - 3 həftədən sonra, əllərin dırnaqlarının mikozunda 3 ay və ayaqların dırnaqlarının mikozu üçün 4 ay ərzində .

və ya

- **Ketokonazol** 400 mq, terapiyanın ilk günündə gündə 1 dəfə, daxilə, sonra 200 mq sağlam dırnaqlar tamamilə böyüyənə qədər (4 aydan çox olmayan), yeməkdən sonra, gündə 1 dəfə

və ya

- **Terbinafin** 250 mq, daxilə, gündə 1 dəfə, yeməkdən sonra, 3 ay ərzində əllərin onikomikozunda və 4 ay ərzində ayaqların onikomikozunda .

və ya

- **Flukonazol** 150 mq, daxilə, həftədə 1 dəfə, yeməkdən sonra, sağlam dırnaqlar tamamilə böyüyənə qədər (4 aydan çox olmayaraq). Flukonazol, matrisə zərər vermədən əllərin və ayaqların onikomikozunda təsirli olur.

Uşaqların müalicəsi

- **Terbinafin** 250 mq, 40 kq-dan çox çəkisi olan uşaqlar üçün, yeməkdən sonra, daxilə, gündə 1 dəfə;

çəkisi 20 ilə 40 kq arasında olan uşaqlar - yeməkdən sonra gündə 125 mq, daxilə;

20 kq-dan az çəki olan uşaqlar - əllərin onikomikozu ilə 2-3 ay ərzində, gündə 62,5 mq və onikomikozla 3-4 ay dayandırılır.

Ədəbiyyat

Микозы кистей, стоп и туловища

Клинические рекомендации РФ 2013-2017 (Россия)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B7%D1%8B->

[/D0%BA%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9-](https://diseases.medelement.com/disease/%D0%BA%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9-)

[/D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF-%D0%B8-](https://diseases.medelement.com/disease/%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF-%D0%B8-)

[/D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0-](https://diseases.medelement.com/disease/%D1%82%D1%83%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0-)

[/D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8-%D1%80%D1%84/15238](https://diseases.medelement.com/disease/%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8-%D1%80%D1%84/15238)